

แม่ ประเทศไทยสามารถผลิตข้าวส่งออกไปตลาดโลกเป็นอันดับหนึ่งมานาน แต่ที่ยังถือว่าไม่ประสบความสำเร็จอย่างแท้จริง เพราะชาวนางังเผชิญปัญหาความเสียหายมากมายในด้านการผลิต โดยเฉพาะปัญหาเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ที่สร้างความสูญเสียทางมูลค่าเศรษฐกิจในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา รวมกว่า 26,000 ล้านบาท แม้ว่ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะบูรณาการหน่วยงานในสังกัดทั้ง 7 หน่วยงานแก้ปัญหาดังกล่าว ซึ่งก็ช่วยคลี่คลายการแพร่ระบาดให้เบาบางลงได้มากก็จริง แต่โอกาสที่เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลจะกลับมามีความเสียหายให้กับชาวนายังมีต่อเนื่องหากไม่ได้รับความร่วมมือจากชาวนาอย่างแท้จริง

นายณัฐธิดา คำวงเกียรติ อธิบดีกรมการข้าว กล่าวว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ณ ปัจจุบันเบาบางลงไปอย่างมาก แต่กรมการข้าวยังวิตกกังวลว่าวันหนึ่งเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลก็จะต้องกลับมาสร้างปัญหาให้กับพี่น้องชาวนาอย่างแน่นอน ฉะนั้น จำเป็นที่จะต้องแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนด้วยการทำงานเชิงบูรณาการให้ชาวนาเข้ามามีส่วนร่วม กรมการข้าวจึงได้ทำโครงการหมู่บ้านนาร่องปลอดการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลใน 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุพรรณบุรี

ชัยนาท และนครนายก จังหวัดละ 5 หมู่บ้าน โดยหมู่บ้านนาร่องทั้ง 15 หมู่บ้านนี้ กรมการข้าวจะนำความรู้และเทคโนโลยีทั้งหมดเข้าไปถ่ายทอดและส่งเสริมให้ชาวนานำไปปฏิบัติ ตั้งแต่การเตรียมดิน การใช้พันธุ์ข้าวต้านทานต่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล จัดระบบการปลูกข้าวที่เหมาะสม การสำรวจเฝ้าระวังศัตรูพืช การปรับสภาพนิเวศในแปลงนา ที่สำคัญคือการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการป้องกันและกำจัดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลอย่างมีประสิทธิภาพ ลดต้นทุนจากการใช้สารเคมีกำจัด

ศัตรูพืช ซึ่งเชื่อมั่นว่าจะเป็นการแก้ปัญหาเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลให้หมดไปจากแปลงนาอย่างยั่งยืน

ด้าน นางวันทนา ศรีรัตนศักดิ์ นักกีฏวิทยาชำนาญการพิเศษ กรมการข้าว กล่าวเพิ่มเติมว่า เทคโนโลยีที่กรมการข้าวนำมาส่งเสริมให้หมู่บ้านนาร่องปลอดการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลนั้น ประกอบด้วย “กับดักแสงไฟ” ซึ่งเป็นเทคโนโลยีใหม่ที่จะเข้ามาช่วยติดตามการเคลื่อนย้ายของเพลี้ยกระโดดสี

ประเมินประชากรเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เช่น มีพื้นที่นา 20 ไร่ ก็ใช้เครื่องมือนี้แค่ 5 ไร่ก็พอ

เครื่องดูดแมลง

ช่วงที่เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลอพยพย้ายไปแปลงข้าวที่ปลูกใหม่ แนะนำให้ใช้ “เครื่องดูดแมลง” ดึงดูดแมลงไปเล่นไฟช่วงเวลา 19.00-22.00 น. เพื่อนำไปทำลายก็จะช่วยลดประชากรเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลที่จะอพยพไปทำลายผลผลิตในแปลงใหม่ได้ส่วนหนึ่ง โอกาสที่เพลี้ยจะไปแพร่ระบาดในนาข้าวช่วงแรกก็จะลดลง

ถ้าชาวนามีการนำความรู้และเทคโนโลยีที่กรมการข้าวแนะนำไปปฏิบัติ ก็จะสามารถบริหารจัดการแก้ปัญหา

ตั้งหมู่บ้านนาร่องปลอดเพลี้ย จัดเทคโนโลยีทุกรูปแบบลงพื้นที่

นายชัยฤทธิ์ ดำรงเกียรติ

นางวันทนา ศรีรัตนศักดิ์

น้ำตาลเข้ามาในพื้นที่ เป็นการป้องกันปัญหาดังกล่าวมาตั้งแต่ต้นน้ำปลูกข้าว เนื่องจากถ้ามีเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลเข้ามาเล่นไฟในกับดักแสงไฟในปริมาณมากกว่า 10,000 ตัวต่อวันต่อเมือง 1 ตำบลก็ แสดงว่าถ้ามีการปลูกข้าวในช่วงนี้มีโอกาสเสี่ยงสูงที่จะถูกเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลทำลายผลผลิต ฉะนั้นชาวนาก็ควรหลบการปลูกข้าวช่วงที่เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลอพยพเข้ามาในพื้นที่จำนวนมากออกไปก่อน

และเมื่อชาวนาปลูกข้าวในช่วงที่เหมาะสม ก็จะแนะนำให้ใช้เครื่องมือ “กับดักแสงไฟเหลือง” ซึ่งถึงสีเหลืองเป็นสีที่ดึงดูดแมลงไว้น้ำผสมผงซักฟอกหรือน้ำยาล้างจาน ติดตั้งไว้ในแปลงนา 10 ถึงต่อไร่ ตามแนวขนาน เพื่อ

เพียงแค่ชาวนาเดินสำรวจกับดักนี้ทุกสัปดาห์ ถ้าพบแมลงปีกขาวเฉลี่ย 3 ตัวขึ้นไป แสดงว่าในอีก 1-2 สัปดาห์จะพบตัวอ่อนของเพลี้ยในแปลงนา ชาวนาจะได้ตรวจสอบถ้ามีในปริมาณมากจึงใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมการข้าวต่อไป เครื่องมือนี้จะช่วยแก้ปัญหาการแพร่ระบาดของเพลี้ยในช่วงข้าวแตกกอถึงออกรวงได้ นับเป็นวิธีที่ไม่ยุ่งยาก ลงทุนไม่แพงแต่ใช้ได้ยาวนาน น่าจะเป็นประโยชน์และเหมาะกับชาวนาทุกคนที่ไม่ค่อยลงแปลงดูแมลงศัตรูข้าวอย่างสม่ำเสมออีกจะได้มาคูดจากกับดักตัวนี้แทน

หลังจากนั้นช่วงใกล้เก็บเกี่ยว จะเป็น

กับดักถึงสีเหลือง

ถ่ายทอดเทคโนโลยี

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยโครงการนาร่องมีระยะเวลา 2 ปี กรมการข้าว จะเก็บข้อมูลเป็นพื้นฐานของหมู่บ้านนั้น เพื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลการเคลื่อนย้ายของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลของศูนย์วิจัยข้าวที่มีการจัดทำสถิติต่อเนื่องมา 5 ปีแล้ว ถ้าข้อมูลตรงกัน แสดงว่าข้อมูลในพื้นที่ใดเชื่อถือ กรมฯ จะจัดทำฐานข้อมูลได้ว่าพื้นที่ใดเหมาะสมที่จะปลูกข้าวช่วงไหนที่ปลอดภัยต่อการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล สำหรับส่งข้อมูลต่อให้กรมชลประทานในการจัดสรรน้ำไปยังพื้นที่นั้น ๆ ต่อไป

...ในอนาคตกรมการข้าวมียุทธศาสตร์ขยายผลโครงการไปยังกลุ่มอำเภอ ทุกตำบลของจังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่ชลประทานที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล.